

รายงานวิเคราะห์

ผลการดำเนินงานของทูลหมขุนเวียน ไตรมาสที่ 1

(เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2568)

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

	หน้า
1. สรุปภาพรวมสถานะทางการเงิน	2
2. การเรียกให้ทูลหมขุนเวียนนำทูลหรือกำไรส่วนเกิน ของทูลหมขุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน	9
3. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ	10
4. มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง	12
5. ข้อเสนอแนะและข้อเสนอนแนะ	12

รายงานวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน
ไตรมาสที่ 1 (เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2568)
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

สำนักงานประมาณของรัฐสภา (PBO) ในฐานะหน่วยงานสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ แก่ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้จัดทำรายงานวิเคราะห์ฉบับนี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามและประเมินสถานะทางการเงินตลอดจนการใช้จ่ายงบประมาณในภาพรวมของทุนหมุนเวียน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ให้สอดคล้องตามนัยแห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2558 มาตรา 31 และมาตรา 35 บัญญัติให้กรมบัญชีกลางมีหน้าที่ประเมินผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล และทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลซึ่งกฎหมายมิได้บัญญัติเรื่องการประเมินผลไว้เป็นการเฉพาะเป็นประจำทุกปี โดยต้องประเมินในด้านการเงิน การปฏิบัติการ การสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การบริหารจัดการ ทุนหมุนเวียน การปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงานและลูกจ้าง และด้านการดำเนินงานตามนโยบายรัฐ/กระทรวงการคลัง ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด และมาตรา 33 บัญญัติให้กรมบัญชีกลางรวบรวมและจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมของทุนหมุนเวียนทั้งหมด ต่อคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา เพื่อทราบต่อไป

ในการจัดทำรายงานฉบับนี้ สำนักงานประมาณของรัฐสภาได้บูรณาการข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ จากแหล่งข้อมูลสำคัญ 3 แหล่ง ประกอบด้วย ข้อมูลสถานะทางการเงินจากระบบบริหารจัดการเงินนอก งบประมาณ (Non-Budgetary Management System: NBMS) ข้อมูลการเบิกจ่ายงบประมาณจากระบบ บริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ (New GFMS Thai) ของกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง และข้อมูลจากมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง โดยขอบเขตการวิเคราะห์ครอบคลุมทุนหมุนเวียนที่จัดตั้ง ตามกฎหมายรวมทั้งสิ้น 115 ทุน ซึ่งจำแนกตามวัตถุประสงค์และภารกิจออกเป็น 5 ประเภท ประกอบด้วย เพื่อการกู้ยืม เพื่อการจำหน่ายและการผลิต เพื่อการบริการ เพื่อส่งเสริมและสวัสดิการสังคม และ เพื่อการสนับสนุนส่งเสริม อย่างไรก็ตาม ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 (สิ้นสุดไตรมาสที่ 1) มีทุนหมุนเวียน ที่รายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบ NBMS จำนวน 112 ทุน โดยอีก 3 ทุน ไม่รายงานฯ ในระบบ NBMS เนื่องจาก

1. กองทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ยังไม่ดำเนินงาน ตามวัตถุประสงค์จัดตั้ง ทั้งนี้ กองทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพศึกษาฯ เป็นทุนหมุนเวียนมีรายได้มาจาก สถานประกอบการหรือเอกชนมอบให้แก่กองทุนฯ หรือมีผู้บริจาคหรืออุทิศให้แก่กองทุนฯ เงินที่ได้รับ จากต่างประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ โดยปัจจุบันยังไม่มีรายได้จากแหล่งที่มา ดังกล่าวที่จะนำมาใช้ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์

2. กองทุนเพื่อการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดิน อยู่ระหว่างการพิจารณาสถานะทุนหมุนเวียนของ ศาลปกครองสูงสุด

3. กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมจังหวัด อยู่ระหว่างยุบรวมกับกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2558 ทั้งนี้ สิ้นทรัพย์รวมของกองทุนฯ ที่ปรากฏในระบบ NBMS จำนวน 5.2612 ล้านบาท ไม่มีรายการเคลื่อนไหวตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ดังนั้น **สิ้นทรัพย์ของทุนหมุนเวียนรวม สำหรับไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2568 จึงไม่นับรวมสิ้นทรัพย์ของ กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมจังหวัด**

โดยในภาพรวมผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน มีรายละเอียด ดังนี้

1. สรุปภาพรวมสถานะทางการเงิน

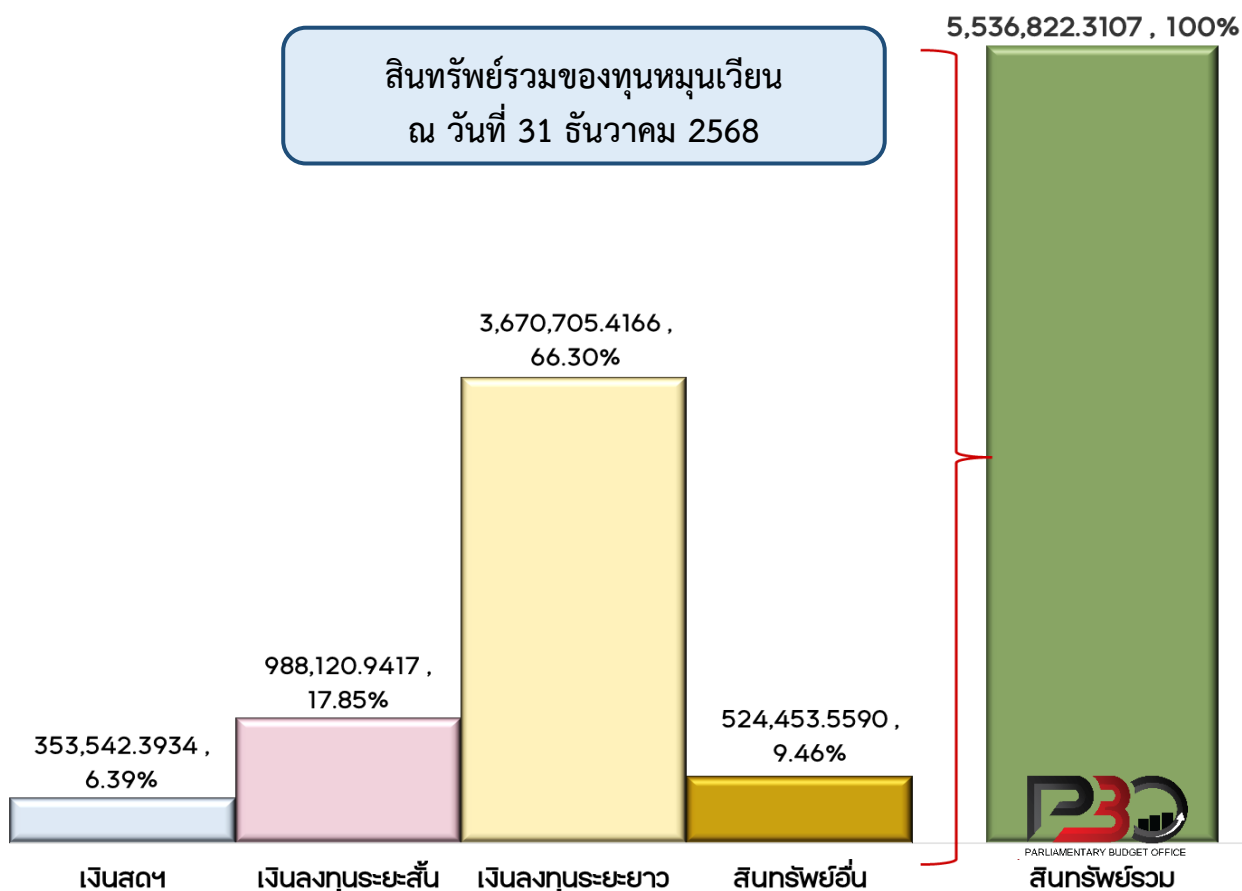
1.1 สินทรัพย์ หนี้สิน และสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนของทุน

ข้อมูลจากระบบบริหารจัดการเงินนอกงบประมาณ (Non – Budgetary Management System : NBMS) ไตรมาสที่ 1 (เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2568) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 พบว่า ในภาพรวมทุนหมุนเวียน จำนวน 112 ทุน มีสินทรัพย์ จำนวน 5,536,822.3107 ล้านบาท หนี้สิน จำนวน 2,157,016.7323 ล้านบาท และสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนของทุน จำนวน 3,379,805.5784 ล้านบาท โดยมีรายการเคลื่อนไหว ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	ยอดสะสมยกมา	คงเหลือ	เปลี่ยนแปลง	
	ณ 1 ตุลาคม 2568	ณ 31 ธ.ค. 68	เพิ่มขึ้น/(ลดลง)	
1. สินทรัพย์รวม	5,731,246.3885	5,536,822.3107	(194,424.0778)	(3.39)
1.1 เงินสด รายการเทียบเท่าเงินสด และเงินลงทุน	5,117,889.8225	5,012,368.7517	(105,521.0708)	(2.06)
- เงินสด	394,964.3336	353,542.3934	(41,421.9402)	(10.49)
- เงินลงทุนระยะสั้น	944,137.0900	988,120.9417	43,983.8517	4.66
- เงินลงทุนระยะยาว	3,778,788.3989	3,670,705.4166	(108,082.9823)	(2.86)
1.2 สินทรัพย์อื่น	613,356.5660	524,453.5590	(88,903.0070)	(14.49)
2. หนี้สินรวม	2,232,429.1894	2,157,016.7323	(75,412.4571)	(3.38)
3. สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนของทุน	3,498,817.1991	3,379,805.5784	(119,011.6207)	(3.40)
3.1 ส่วนของทุน	3,225,021.2289	3,159,020.2743	(66,000.9546)	(2.05)
3.2 รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายระหว่างปี	273,795.9702	220,785.3041	(53,010.6661)	(19.36)

ที่มา: ข้อมูลรายงานงบทดลองภาพรวม จากระบบ NBMS กรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2568

ที่มา: ข้อมูลรายงานงบทดลองภาพรวม จากระบบ NBMS กรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2568

จากข้อมูลฐานะทางการเงินของทุนหมุนเวียน ไตรมาสที่ 1 (เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2568) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 พบว่า

- **สินทรัพย์รวมลดลง**จำนวน 194,424.0778 ล้านบาท หรือ**ลดลง**ร้อยละ 3.39 โดยสาเหตุหลักเกิดจากการ**ลดลง**ของเงินลงทุนระยะยาว ซึ่งลดลงถึง 108,082.9823 ล้านบาท หรือ**ลดลง**ร้อยละ 2.86 และสินทรัพย์อื่นที่**ลดลง**ร้อยละ 14.49 สะท้อนถึงการนำสินทรัพย์ไปใช้ในการดำเนินภารกิจหรือมีการปรับปรุงรายการทางบัญชีหลังได้รับการตรวจสอบและรับรองงบการเงินจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ในช่วงไตรมาสแรกของปีงบประมาณ โดยสินทรัพย์ที่ลดลงมีสาระสำคัญ ดังนี้

- **เงินสดลดลง**จำนวน 41,421.9402 ล้านบาท หรือ**ลดลง**ร้อยละ 10.49 สะท้อนถึงการเร่งรัดการเบิกจ่ายเพื่อดำเนินโครงการ

- **เงินลงทุนระยะสั้นเพิ่มขึ้น**จำนวน 43,983.8517 ล้านบาท หรือ**เพิ่มขึ้น**ร้อยละ 4.66 สะท้อนให้เห็นว่าทุนหมุนเวียนมีการบริหารจัดการสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องนำไปสร้างผลตอบแทนระยะสั้นที่เพิ่มขึ้น

- **เงินลงทุนระยะยาว**จำนวน 3,670,705.4166 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 66.30 ของสินทรัพย์รวม**ลดลง**จำนวน 108,082.9823 ล้านบาท หรือ**ลดลง**ร้อยละ 2.86 ถือเป็น การลดลงที่สอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของเงินลงทุนระยะสั้น อาจเกิดจากการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การลงทุน โดยการโยกย้ายสินทรัพย์เพื่อเพิ่มสภาพคล่องรองรับภาระผูกพันระยะสั้น หรือเพื่อบริหารจัดการส่วนต่างของผลตอบแทนในช่วงสภาวะตลาดผันผวน ซึ่งเงินลงทุนเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นเงินที่กองทุนได้รับจากสมาชิก และเงินสมทบตามกฎหมาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทุนหมุนเวียนนำรายรับนั้นไปจัดสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์ให้แก่สมาชิก และนำไปลงทุนในสินทรัพย์ หรือนำฝากไว้ที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อแสวงหารายได้หรือผลกำไรจากการลงทุน **ก่อนจ่ายคืนให้แก่สมาชิกตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด จำนวน 6 ทุน** ประกอบด้วย กองทุนประกันสังคม กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนเงินทดแทน กองทุนสงเคราะห์ กองทุนการออมแห่งชาติ และกองทุนเพื่อผู้เคยเป็นสมาชิกรัฐสภา

- **หนี้สินรวม ลดลง**ในทิศทางเดียวกับสินทรัพย์จำนวน 75,412.4571 ล้านบาท หรือ**ลดลง**ร้อยละ 3.38 สะท้อนให้ทราบถึงการชำระคืนภาระผูกพันในช่วงต้นปีงบประมาณ

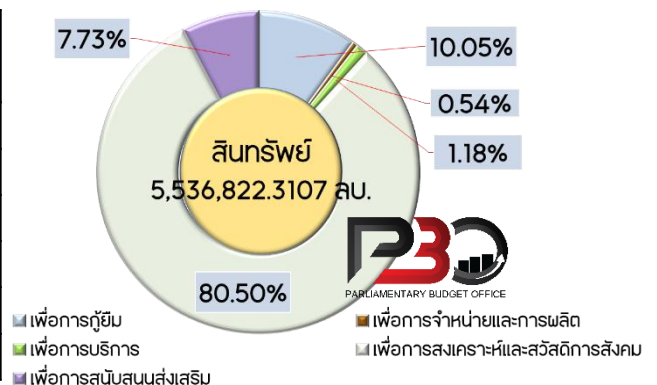
- **สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนของทุน** ในไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ทุนหมุนเวียนมีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิจำนวน 220,785.3041 ล้านบาท แม้จะ**ลดลง**จากยอดสะสมยกมา ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2568 ถึงร้อยละ 19.36 ถือเป็น การว่าผลการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ระดับที่สูง

เมื่อจำแนกสินทรัพย์ หนี้สิน และสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนของทุน ตามประเภทของทุนหมุนเวียน พบว่า

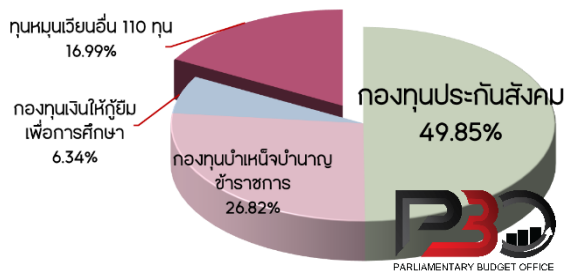
1.1.1 สินทรัพย์รวม มีทั้งสิ้น จำนวน 5,536,822.3107 ล้านบาท โดยทุนหมุนเวียนเพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมมีสินทรัพย์**สูงที่สุด** จำนวน 4,456,898.7281 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 80.50 ของสินทรัพย์รวม ขณะที่ทุนหมุนเวียนเพื่อการจำหน่ายและการผลิตมีสินทรัพย์**ต่ำที่สุด** จำนวน 30,183.2163 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.54 ของสินทรัพย์รวม รายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ประเภท	สินทรัพย์
เพื่อการกู้ยืม	556,342.8633
เพื่อการจำหน่ายและการผลิต	30,183.2163
เพื่อการบริการ	65,522.9076
เพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม	4,456,898.7281
เพื่อการสนับสนุนส่งเสริม	427,874.5954
ผลรวมทั้งหมด	5,536,822.3107

ที่มา: ระบบ NBMS กรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2568

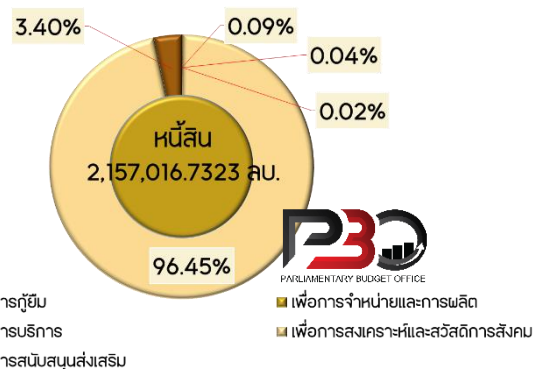
ทั้งนี้ ทุนหมุนเวียนที่มีสินทรัพย์สูงสุด คือ กองทุนประกันสังคมมีสินทรัพย์ จำนวน 2,760,223.8007 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 49.85 ของสินทรัพย์รวม กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการมีสินทรัพย์ จำนวน 1,485,138.5653 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.82 ของสินทรัพย์รวม และกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

มีสินทรัพย์ จำนวน 351,140.2253 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.34 ของสินทรัพย์รวม

1.1.2 หนี้สินรวม มีทั้งสิ้น จำนวน 2,157,016.7323 ล้านบาท โดยทุนหมุนเวียนเพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมมีหนี้สินสูงสุด จำนวน 2,080,515.8759 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 96.45 ของหนี้สินรวม ขณะที่ทุนหมุนเวียนเพื่อการบริการมีหนี้สินต่ำที่สุด จำนวน 514.1726 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.02 ของหนี้สินรวม ทั้งนี้ ในภาพรวมพบว่า ทุนหมุนเวียนมีสภาพคล่องในการชำระหนี้ 2.57 เท่าของหนี้สินรวม รายละเอียด ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

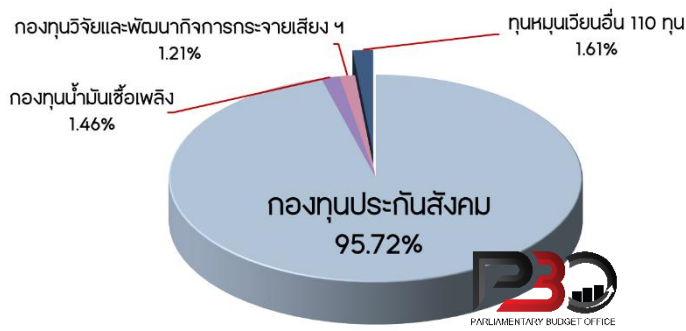
ประเภท	หนี้สิน
เพื่อการกู้ยืม	1,821.1053
เพื่อการจำหน่ายและการผลิต	949.3774
เพื่อการบริการ	514.1726
เพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม	2,080,515.8759
เพื่อการสนับสนุนส่งเสริม	73,216.2011
ผลรวมทั้งหมด	2,157,016.7323

ที่มา: ระบบ NBMS กรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2568

จากการวิเคราะห์โครงสร้างทางการเงิน พบข้อสังเกตสำคัญในกลุ่มทุนหมุนเวียนเพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม ซึ่งมีสัดส่วนหนี้สินในระดับสูงมากเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น โดยหนี้สินดังกล่าวมีลักษณะเป็นภาระผูกพันระยะยาวที่ต้องจ่ายชำระตามเงื่อนไขและสิทธิประโยชน์ที่กำหนดไว้ในรูปของผลประโยชน์หลังออกจากงาน อาทิ เงินบำเหน็จ บำนาญ และเงินบำนาญชราภาพซึ่งภาระค่าใช้จ่ายเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนทางการเงินของทุนหมุนเวียนในระยะยาว เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่อายุเฉลี่ยของสมาชิกมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ทุนหมุนเวียนมีภาระในการจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนในระยะเวลายาวนานกว่าสมมติฐานทางคณิตศาสตร์ประกันภัยที่เคยคาดการณ์ไว้ ประกอบกับภาวะค่าครองชีพที่ปรับตัวสูงขึ้น อาจเป็นปัจจัยกดดันให้มีการพิจารณาปรับปรุงกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มอัตราผลประโยชน์ตอบแทนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ

ดังนั้น หากทุนหมุนเวียนไม่สามารถบริหารจัดการเงินลงทุนที่มีอยู่จำนวนมากให้เกิดประสิทธิภาพและสร้างผลตอบแทนที่เหมาะสม ย่อมส่งผลให้กระแสเงินรับจากการลงทุนไม่เพียงพอต่อภาระผูกพันระยะยาวที่เร่งตัวขึ้นในอนาคต อันจะก่อให้เกิดช่องว่างทางการเงินระหว่างมูลค่าปัจจุบันของสินทรัพย์รวมกับภาระผูกพันที่เกิดขึ้นจริง นำไปสู่ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องและเสถียรภาพทางการเงินในระยะยาว ซึ่งหากทุนหมุนเวียนประสบปัญหาขาดสภาพคล่อง อาจส่งผลให้ภาครัฐจำเป็นต้องดำเนินมาตรการเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นด้วยการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเพิ่มเติม เพื่อเสริมสภาพคล่องและรักษาความต่อเนื่องในการจ่ายผลประโยชน์ ซึ่งจะกลายเป็นภาระทางการคลังแก่รัฐบาลในภาพรวม ตลอดจนการปรับโครงสร้างผลประโยชน์ผ่านการทบทวนอัตราเงินสมทบ หรือการปรับปรุงเงื่อนไขการรับสิทธิประโยชน์ของสมาชิก เพื่อรักษาคุณภาพและความยั่งยืนทางการเงินภายใต้หลักวินัยการเงินการคลัง

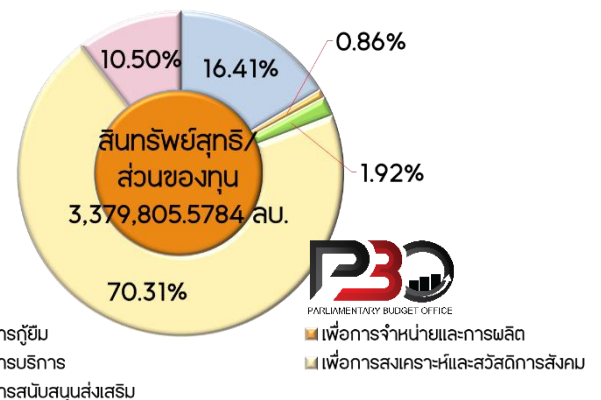
ทั้งนี้ หนี้สินของทุนหมุนเวียนส่วนใหญ่เป็นหนี้สินของกองทุนประกันสังคม จำนวน 2,064,598.9599 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 95.72 ของหนี้สินรวม ซึ่งเป็นประโยชน์ทดแทนค่าง่ายผู้ประกันตน โดยจะจ่ายคืนเมื่อครบกำหนดตามเงื่อนไข นอกจากนี้ ยังมีกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง มีหนี้สิน จำนวน

53,279.5634 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.46 ของหนี้สินรวม และกองทุนกองทุนวิจัยและพัฒนาโครงการกระจายเสียงฯ กิจกรรมโทรทัศน์ และกิจกรรมโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ จำนวน 26,107.3428 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.21 ของหนี้สินรวม

1.1.3 สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนของทุนรวม มีทั้งสิ้น จำนวน 3,379,805.5784 ล้านบาท โดยทุนหมุนเวียนเพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมมีสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนของทุนรวม **สูงที่สุด** จำนวน 2,376,382.8522 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 70.31 ของสินทรัพย์สุทธิฯ สะท้อนให้เห็นถึงความมั่งคั่งทางการเงินของระบบทุนหมุนเวียนในภาพรวมขณะที่ทุนหมุนเวียนเพื่อการจำหน่ายและผลิตมีสินทรัพย์สุทธิฯ **ต่ำที่สุด** จำนวน 29,233.8389 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.86 ของสินทรัพย์สุทธิฯ รายละเอียด ดังนี้

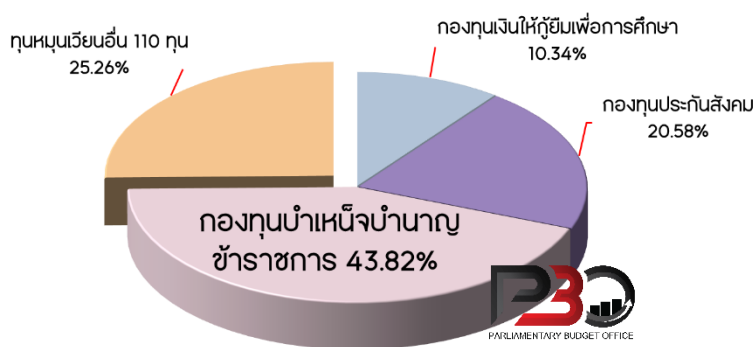
หน่วย : ล้านบาท

ประเภท	สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนของทุน
เพื่อการกู้ยืม	554,521.7579
เพื่อการจำหน่ายและการผลิต	29,233.8389
เพื่อการบริการ	65,008.7351
เพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม	2,376,382.8522
เพื่อการสนับสนุนส่งเสริม	354,658.3943
ผลรวมทั้งหมด	3,379,805.5784

ที่มา: ระบบ NBMS กรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2568

ทั้งนี้ สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนของทุนรวม ส่วนใหญ่เป็นของกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ จำนวน 1,480,916.6128 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 43.82 ของสินทรัพย์สุทธิฯ รวม และกองทุนประกันสังคม

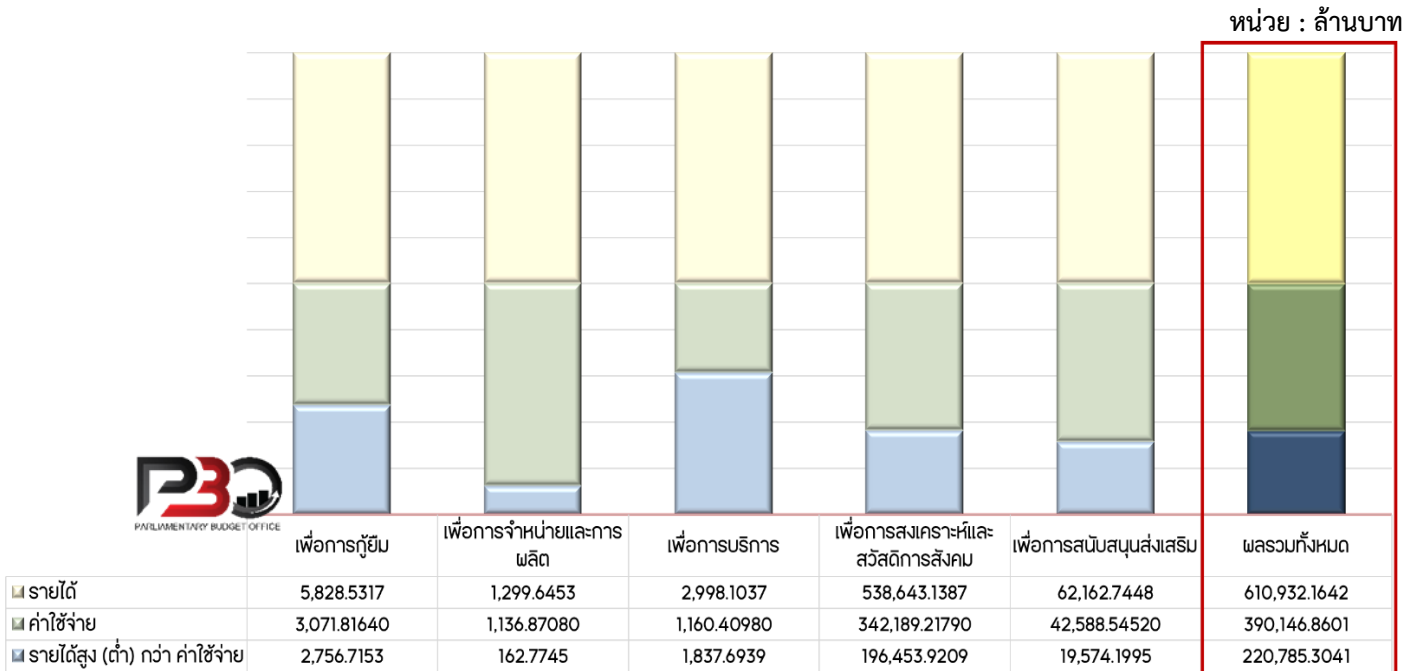
มีสินทรัพย์สุทธิฯ จำนวน 695,624.8408 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.58 ของสินทรัพย์สุทธิฯ รวม ซึ่งสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนของทุนของ 2 กองทุน สูงถึงจำนวน 2,176,541.4536 ล้านบาท หรือรวมร้อยละ 64.40 ของสินทรัพย์สุทธิฯ อย่างไรก็ตาม สินทรัพย์ฯ เหล่านี้มี "ภาระผูกพัน" ตามกฎหมายที่ต้องจ่ายคืน

สมาชิกในอนาคต จึงไม่ใช่ส่วนทุนที่สามารถนำไปใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์อื่นได้โดยอิสระ และกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีสินทรัพย์สุทธิฯ รวมจำนวน 349,649.6568 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.34 ของสินทรัพย์สุทธิฯ รวม แสดงให้เห็นถึงปริมาณภาระสินเชื่อทางการศึกษาในความรับผิดชอบที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งมีประเด็นข้อสังเกตที่ควรตระหนักถึงคุณภาพของสินทรัพย์ โดยเฉพาะการบริหารจัดการหนี้ค้ำชำระเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงต่อฐานะทางการเงินและเสถียรภาพของส่วนของทุนในระยะยาว

จากข้อมูลรายทุนหมุนเวียนยังพบประเด็นที่ต้องตรวจสอบอย่างเร่งด่วน เนื่องจากสินทรัพย์สุทธิ/ ส่วนของทุนมียอดคงเหลือติดลบ ซึ่งสะท้อนถึงผลการดำเนินงานที่มีรายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสะสมต่อเนื่องหลายปีงบประมาณ จนส่งผลให้ขาดทุนสะสมมีมูลค่าสูงกว่าทุนเริ่มแรกและเงินสมทบจากภาครัฐ สถานการณ์ดังกล่าวนอกจากจะสะท้อนถึงประเด็นด้านประสิทธิภาพในการแสวงหารายได้หรือความเหมาะสมของโครงสร้างค่าใช้จ่ายแล้ว และยังบ่งชี้ถึงความเสี่ยงในการสูญเสียความสามารถในการดำเนินงานต่อเนื่อง ซึ่งหากไม่มีการปรับปรุงโครงสร้างทางการเงินหรือแนวทางการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ อาจนำไปสู่ภาวะขาดสภาพคล่องและต้องพึ่งพาการอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดินเพื่อรองรับภาระผูกพันที่เกิดขึ้น จำนวน 2 กองทุน คือ กองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีสินทรัพย์สุทธิ ติดลบ 12,049.6536 ล้านบาท อาจเกิดจากประสิทธิภาพในการเบิกจ่าย และกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง มีสินทรัพย์สุทธิ ติดลบจำนวน 90.0821 ล้านบาท อาจเป็นผลกระทบจากการดำเนินนโยบายกึ่งคลังเพื่อลดภาระค่าครองชีพประชาชน ซึ่งหากราคาน้ำมันในตลาดโลกมีความผันผวน กองทุนฯ อาจขาดสภาพคล่อง และต้องพึ่งพาการกู้ยืมหรือการค้ำประกันจากรัฐบาล

1.2 รายได้ ค่าใช้จ่าย และรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่าย ของทุนหมุนเวียน

ไตรมาสที่ 1 (เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2568) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ทุนหมุนเวียนจำนวน 112 ทุน มีรายได้รวมทั้งสิ้นจำนวน 610,932.1642 ล้านบาท มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานรวม จำนวน 390,146.8601 ล้านบาท ส่งผลให้มีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย จำนวน 220,785.3041 ล้านบาท รายละเอียดดังนี้

ที่มา: ระบบ NBMS กรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2568

จากภาพข้างต้น แม้ว่าในภาพรวมผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนในไตรมาสที่ 1 (เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2568) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จะมีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิจำนวน 220,785.30 ล้านบาท แต่เมื่อพิจารณาโครงสร้างรายได้เชิงลึก พบว่า รายได้ดังกล่าวรวมเงินงบประมาณอุดหนุนที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาลจำนวน 274,373.11 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.91 ของรายได้รวม สะท้อนให้เห็นว่าในภาพรวมทุนหมุนเวียนต้องพึ่งพารายได้ที่รัฐจัดสรรให้เพื่อขับเคลื่อนภารกิจตามนโยบายรัฐ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความยืดหยุ่นทางการคลัง หากรัฐบาลมีความจำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณไปสู่ภารกิจเร่งด่วนอื่นในอนาคต ทั้งนี้สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้ประเด็นข้อสังเกตสำคัญ 2 ประเด็น คือ

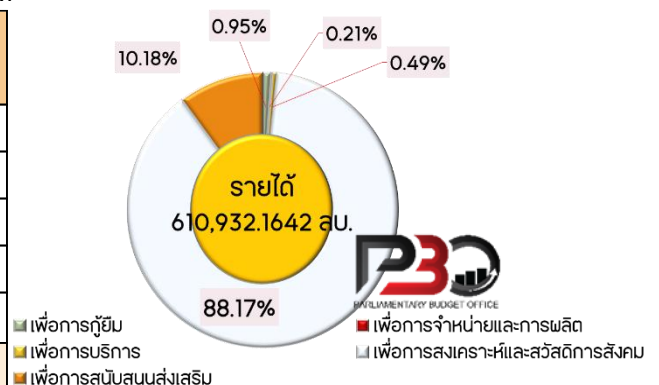
• **ทุนหมุนเวียนบางแห่งมีข้อจำกัดในการพึ่งพาตนเอง** ซึ่งหากขาดการสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดิน ผลการดำเนินงานในภาพรวมจะมีสถานะ "ขาดทุนจากการดำเนินงาน" ทันทที ซึ่งแสดงให้เห็นว่าต้นทุนในการขับเคลื่อนภารกิจและสวัสดิการต่าง ๆ ยังสูงกว่าความสามารถในการจัดหารายได้ด้วยตนเอง

• **ทุนหมุนเวียนบางแห่งความเสี่ยงต่อภาวะทางการเงินคลั่ง** การที่ทุนหมุนเวียนมีการพึ่งพิงงบประมาณสูงถึงร้อยละ 44.91 ของรายได้รวม ถือเป็นประเด็นความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ในระยะยาว เนื่องจากหากภาครัฐมีความจำเป็นต้องปรับลดงบประมาณอุดหนุน หรือมีความผันผวนทางเศรษฐกิจที่กระทบต่อการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี อาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องและความสามารถในการจ่ายชำระภาระผูกพันของทุนหมุนเวียน

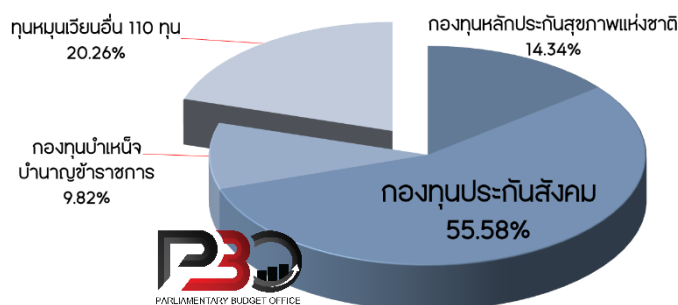
1.2.1 รายได้รวม มีทั้งสิ้น จำนวน 610,932.1642 ล้านบาท โดยทุนหมุนเวียนเพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมมีรายได้สูงสุด จำนวน 538,643.1387 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 88.17 ของรายได้รวม ขณะที่กองทุนเพื่อการจำหน่ายและการผลิตมีรายได้ต่ำที่สุด จำนวน 1,299.6453 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.21 ของรายได้รวม

หน่วย : ล้านบาท

ประเภท	รายได้
เพื่อการกุศล	5,828.5317
เพื่อการจำหน่ายและการผลิต	1,299.6453
เพื่อการบริการ	2,998.1037
เพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม	538,643.1387
เพื่อการสนับสนุนส่งเสริม	62,162.7448
ผลรวมทั้งหมด	610,932.1642

ที่มา: ระบบ NBMS กรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2568

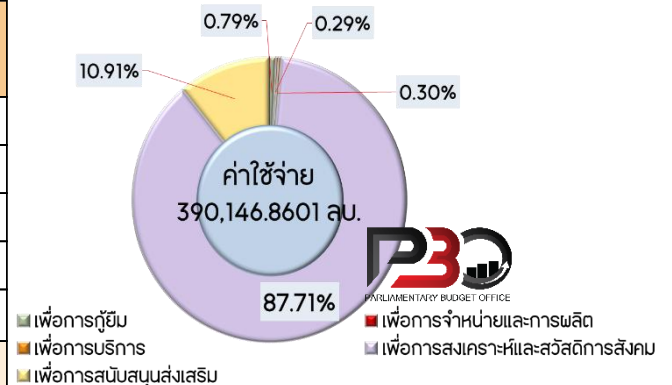
ทั้งนี้ รายได้ของทุนหมุนเวียนส่วนใหญ่เป็นของกองทุนประกันสังคม จำนวน 339,587.1552 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 55.58 ของรายได้รวม รองลงมาเป็นกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ มีรายได้ จำนวน 87,628.1221 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.34 ของรายได้รวม เป็นรายได้ที่เกิดจากรัฐอุดหนุนให้เพื่อจัดสวัสดิการแก่

ประชาชนในการรักษาพยาบาล นอกจากนี้ ยังมีกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการมีรายได้จำนวน 59,969.1334 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.82 ของรายได้รวม

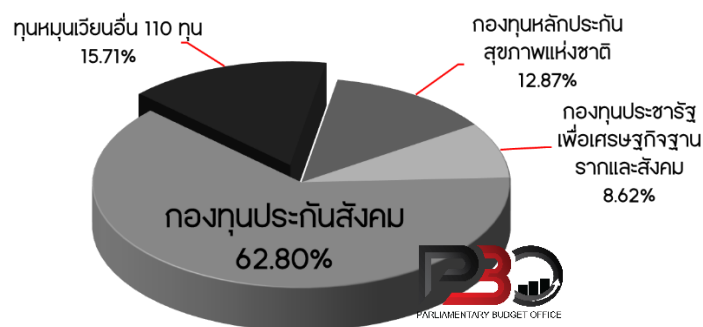
1.2.2 ค่าใช้จ่ายรวม มีทั้งสิ้น จำนวน 390,146.8601 ล้านบาท โดยทุนหมุนเวียนเพื่อการสงเคราะห์ และสวัสดิการสังคม มีค่าใช้จ่ายสูงสุด จำนวน 342,189.21790 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 87.71 ของค่าใช้จ่ายรวม ขณะที่ทุนหมุนเวียนเพื่อการบริหารมีค่าใช้จ่ายต่ำที่สุด จำนวน 1,136.87080 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.29 ของค่าใช้จ่ายรวม

หน่วย : ล้านบาท

ประเภท	ค่าใช้จ่าย
เพื่อการกุศล	3,071.81640
เพื่อการจำหน่ายและการผลิต	1,136.87080
เพื่อการบริหาร	1,160.40980
เพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม	342,189.21790
เพื่อการสนับสนุนส่งเสริม	42,588.54520
ผลรวมทั้งหมด	390,146.8601

ที่มา: ระบบ NBMS กรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2568

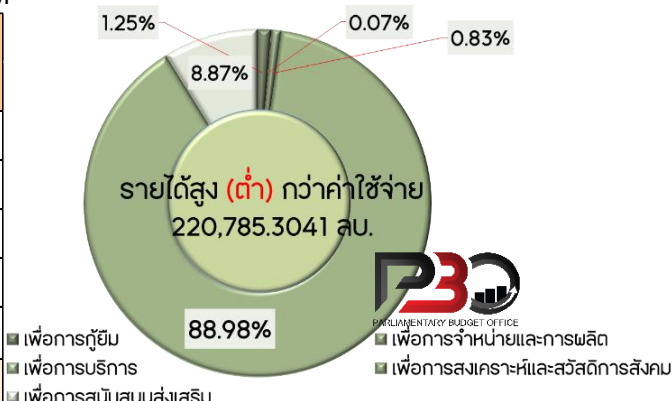
ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ของทุนหมุนเวียน เป็นของกองทุนประกันสังคมมีค่าใช้จ่าย จำนวน 245,010.6582 ล้านบาท คิดเป็น ร้อยละ 62.80 ของค่าใช้จ่ายรวม รองลงมา คือ กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการบริหารสาธารณสุข ตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพ แห่งชาติ พ.ศ. 2545 จำนวน 50,224.7803

ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 12.87 ของค่าใช้จ่ายรวม และกองทุนภาครัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม มีค่าใช้จ่าย จำนวน 33,638.3168 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.62 ของค่าใช้จ่ายรวม

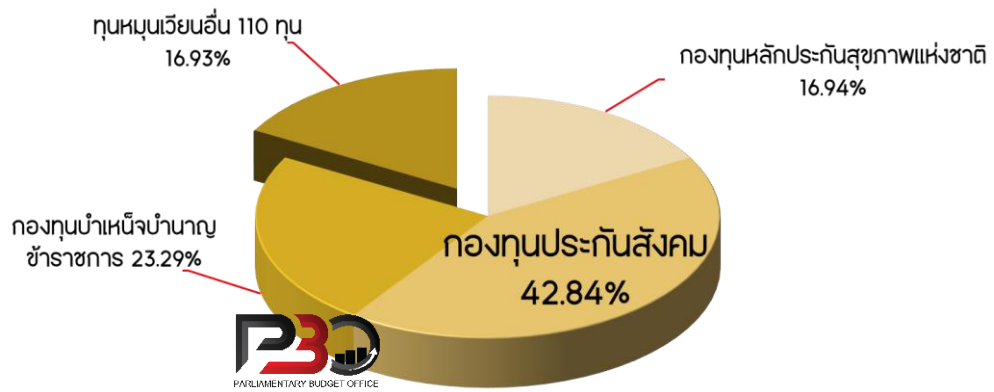
1.2.3 รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายรวม มีจำนวน 220,785.3041 ล้านบาท โดยทุนหมุนเวียนเพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม มีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสูงสุด จำนวน 196,453.9209 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 88.98 ของรายได้ (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายรวม ในขณะที่ทุนหมุนเวียนประเภทเพื่อการจำหน่าย และการผลิต มีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายต่ำที่สุด จำนวน 162.7745 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.07 ของรายได้ (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายรวม ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ประเภท	รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่าย
เพื่อการกุศล	2,756.7153
เพื่อการจำหน่ายและการผลิต	162.7745
เพื่อการบริหาร	1,837.6939
เพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม	196,453.9209
เพื่อการสนับสนุนส่งเสริม	19,574.1995
ผลรวมทั้งหมด	220,785.3041

ที่มา: ระบบ NBMS กรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2568

ทั้งนี้ ทุนหมุนเวียนมีผลการดำเนินงานที่สะท้อนผ่านการมีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายรวมสุทธิจำนวน 220,785.3041 ล้านบาท สามารถจำแนกเป็น

1. ทุนหมุนเวียนที่มีผลการดำเนินงานเป็นบวก (รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย) จำนวน 75 ทุน รวมจำนวน 228,865.4672 ล้านบาท โดยทุนหมุนเวียนที่มีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสูงสุด 3 อันดับแรก คือ กองทุนประกันสังคม มีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย จำนวน 94,576.4969 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 42.84 ของรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย รวมกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ มีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย จำนวน 51,410.1581 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23.29 ของรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายรวม แม้อินภาพรวมทั้งกองทุนประกันสังคม และกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ จะมีผลการดำเนินงานเป็นบวกรวมกันสูงเป็นสัดส่วนร้อยละ 66.13 ของรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายรวม แต่รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นผลจากการรับชำระเงินสมทบและผลประโยชน์จากการลงทุนเพื่อสะสมไว้รองรับภาระผูกพันตามกฎหมายในอนาคต อาจไม่สามารถนำรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานนี้ไปใช้ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์อื่นได้ สำหรับกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ มีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย จำนวน 37,403.3418 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.94 ของรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายรวม การที่กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติมีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายอาจเกิดจากได้รับงบประมาณที่รัฐอุดหนุนให้ทั้งจำนวนในไตรมาสแรก ต้นปีงบประมาณ และจะดำเนินการเบิกจ่ายชำระค่าบริการทางการแพทย์ให้แก่สถานพยาบาลตามรอบระยะเวลา

2. ทุนหมุนเวียนที่มีผลการดำเนินงานเป็นลบ (รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่าย) จำนวน 37 ทุน รวมจำนวน 8,080.1631 ล้านบาท โดยทุนหมุนเวียนที่มีรายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายต่ำที่สุด 3 อันดับแรก คือ กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มีรายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่าย จำนวน 3,413.5758 กองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย มีรายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่าย จำนวน 1,345.9758 และกองทุนเพื่อการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว มีรายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่าย จำนวน 904.1072 ล้านบาท

2. การเรียกให้ทุนหมุนเวียนนำทุนหรือกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2558 มาตรา 11 (4) และ (6) บัญญัติให้คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนมีอำนาจหน้าที่เสนอให้มีหลักเกณฑ์ในการกำหนดจำนวนเงินสูงสุดสำหรับทุนหมุนเวียนต่าง ๆ ตามความเหมาะสมต่อคณะรัฐมนตรี และเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

จึงได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน พ.ศ. 2561 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2565 ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

มาตรา 3 ไม่บังคับใช้กับกองทุนการออมแห่งชาติ กองทุนเงินทดแทน กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนประกันสังคม และทุนหมุนเวียนอื่นที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด

มาตรา 4 “จำนวนเงินสะสมสูงสุด” หมายความว่า จำนวนเงินที่ทุนหมุนเวียนพึงมีไว้ใช้จ่ายในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์สำหรับช่วงระยะเวลาหนึ่ง

มาตรา 6 การกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด ให้คำนวณจากประมาณการรายจ่ายประจำปีบัญชีปัจจุบันและประมาณการรายจ่ายประจำปีบัญชีย้อนหลังไปอีกสองปี รวมกันสามรอบปีบัญชี คุณด้วยร้อยละเฉลี่ยของความสามารถในการจ่ายเงินสามรอบปีบัญชีที่ล่วงมาแล้ว

ในกรณีที่การกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุดที่คำนวณได้ตามหลักเกณฑ์ในวรรคหนึ่งจะทำให้ทุนหมุนเวียนใดมีจำนวนเงินสะสมสูงสุดมากเกินไปจนการดำเนินงานในปีบัญชีใด คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุดของทุนหมุนเวียนในปีบัญชีนั้น โดยให้คำนวณโดยนำประมาณการรายจ่ายประจำปีบัญชีปัจจุบันและประมาณการรายจ่ายประจำปีบัญชีย้อนหลังไปอีกหนึ่งปี รวมกันสองรอบปีบัญชี คุณด้วยร้อยละเฉลี่ยของความสามารถในการจ่ายเงินสองรอบปีบัญชีที่ล่วงมาแล้ว

ทุนหมุนเวียนใดเห็นว่าจำนวนเงินสะสมสูงสุดที่คำนวณตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี จะไม่เพียงพอในการดำเนินงาน **จะขอกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุดเพิ่มขึ้นก็ได้โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ**

จากข้อกำหนดของกฎหมายสามารถสรุปสมการ ดังนี้

จำนวนเงินสะสมสูงสุด	= ประมาณการรายจ่าย 3 ปี (ปีปัจจุบัน+รายจ่ายย้อนหลัง 2 ปี) X ร้อยละเฉลี่ยของความสามารถในการจ่ายเงินย้อนหลัง 3 ปี
----------------------------	---

มาตรา 7 การคำนวณทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียน ที่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ให้คำนวณโดยนำเงินคงเหลือ ณ วันต้นปีบัญชีที่คำนวณ หักด้วยจำนวนเงินสะสมสูงสุดที่คำนวณได้ตามมาตรา 6

เงินคงเหลือตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึง เงินฝากกระทรวงการคลัง เงินฝากธนาคาร และเงินที่นำไปลงทุนหาผลประโยชน์ด้วย

จากข้อกำหนดของกฎหมายสามารถสรุปสมการ ดังนี้

ทุนหรือผลกำไรส่วนเกิน	= เงินคงเหลือ ณ วันต้นปีบัญชีปัจจุบัน - จำนวนเงินสะสมสูงสุด
------------------------------	---

ทั้งนี้ จากการติดตามมติคณะรัฐมนตรี ไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ในส่วนที่เกี่ยวข้อง กรมบัญชีกลางในฐานะเลขานุการคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนยัง**ไม่มีการเรียกทุนหมุนเวียนนำทุนหรือกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินปีบัญชี พ.ศ. 2568**

3. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณของทุนหมุนเวียน

ทุนหมุนเวียนได้รับจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เป็นเงินอุดหนุน จำนวน 35 ทุน เป็นงบประมาณ จำนวน 274,373.1122 ล้านบาท การเบิกจ่ายเงินทุกรายการต้องเป็นไปตามแผนการใช้จ่ายเงินประจำปีที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการทุนหมุนเวียน และเห็นชอบจากรัฐมนตรีเจ้าสังกัด โดยข้อมูลการเบิกจ่ายงบประมาณจากระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ (New GFMS Thai) ไตรมาสที่ 1 (เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2568) มีงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลงรายการ จำนวน 274,373.1122 ล้านบาท เบิกจ่ายรวม จำนวน 138,417.1460 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 50.45 โดยผลการเบิกจ่ายเป็นไปตามมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณและการใช้จ่ายภาครัฐประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 และมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายด้านการฝึกอบรม ประชุม สัมมนา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 (หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค 0412.4/ว 751 ลงวันที่ 28 ตุลาคม 2568) ซึ่งกำหนดเป้าหมายการใช้จ่ายสิ้นสุดไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ใช้จ่ายรวมร้อยละ 38 และเบิกจ่ายร้อยละ 33 รายละเอียด ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ทุนหมุนเวียน	งบประมาณ ตาม พรบ.	งบฯ หลังโอน/ เปลี่ยนแปลง	ผลการเบิกจ่าย สิ้นสุดไตรมาสที่ 1	
			จำนวน	ร้อยละ
รวมทั้งสิ้น (ล้านบาท)	274,373.1122	274,373.1122	138,417.1460	50.45
1. กองทุนการแพทย์ฉุกเฉิน	1,093.2492	1,093.2492	546.6246	50.00
2. กองทุนคุ้มครองเด็ก	45.0000	45.0000	22.4992	50.00
3. กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	5,100.0000	5,100.0000	5,100.0000	100.00
4. กองทุนจัดรูปที่ดิน	1,500.0000	1,500.0000	1,500.0000	100.00
5. กองทุนพระราชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม	30,000.0000	30,000.0000	27,658.9500	92.20
6. กองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	292.0000	292.0000	146.0000	50.00
7. กองทุนผู้สูงอายุ	67.0000	67.0000	33.5000	50.00
8. กองทุนพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	21.0000	21.0000	10.5000	50.00
9. กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	840.0000	840.0000	420.0000	50.00
10. กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย	1,000.0000	1,000.0000	500.0000	50.00
11. กองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์	45.0000	45.0000	22.5000	50.00
12. กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง	170.0000	170.0000	144.5000	85.00
13. กองทุนเพื่อการสืบสวน สอบสวน การป้องกันและปราบปราม การกระทำความผิดทางอาญา	950.0000	950.0000	-	-
14. กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา	7,483.6546	7,483.6546	3,822.8265	51.08
15. กองทุนเพื่อผู้เคยเป็นสมาชิกรัฐสภา	420.2322	420.2322	210.1161	50.00
16. กองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย	6.0000	6.0000	3.0000	50.00
17. กองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย	80.0000	80.0000	40.0000	50.00
18. กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร	1,000.0000	1,000.0000	500.0000	50.00
19. กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง	100.0000	100.0000	50.0000	50.00
20. กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	800.0000	800.0000	400.0000	50.00
21. กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม	75.0000	75.0000	37.5000	50.00
22. กองทุนส่งเสริมการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา	22.1851	22.1851	11.0926	50.00
23. กองทุนส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ	20.0000	20.0000	10.0000	50.00
24. กองทุนส่งเสริมงานจดหมายเหตุ	14.9883	14.9883	7.4558	49.74
25. กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม	74.3588	74.3588	37.1794	50.00
26. กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	19,728.2930	19,728.2930	9,864.1465	50.00
27. กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	559.0000	559.0000	279.5000	50.00
28. กองทุนส่งเสริมศิลปกรรมร่วมสมัย	20.0000	20.0000	9.9964	49.98
29. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	6,729.4480	6,729.4480	3,417.7700	50.79
30. กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	193,849.2490	193,849.2490	82,517.7620	42.57
31. กองทุนการออมแห่งชาติ	655.2435	655.2435	327.6217	50.00
32. กองทุนจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่	80.0000	80.0000	-	-
33. กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร	1,277.2105	1,277.2105	638.6052	50.00
34. กองทุนยุติธรรม	160.0000	160.0000	80.0000	50.00
35. เงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู	95.0000	95.0000	47.5000	50.00

ที่มา : รายงานสรุปผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2568 ระบบ GFMS กรมบัญชีกลาง

จากข้อมูลผลการเบิกจ่ายจากระบบ New GFMS Thai ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2568 พบว่า ทุนหมุนเวียนมีผลการเบิกจ่ายงบประมาณสูงกว่าตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่าย งบประมาณและการใช้จ่ายภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 และมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายค่าใช้จ่าย ด้านการฝึกอบรม ประชุม สัมมนา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 (หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค 0412.4/ว 751 ลงวันที่ 28 ตุลาคม 2568) ทั้งนี้มีจำนวน 2 ทุนหมุนเวียนที่มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นร้อยละ 100 คือ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และกองทุนจัดรูปที่ดิน สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการวางแผนการใช้จ่ายเงิน และการเร่งรัดการเบิกจ่ายที่มีความพร้อมอย่างมากตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ แต่ยังคงมีทุนหมุนเวียนที่มี ผลการเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามเป้าหมาย โดยยังไม่สามารถเบิกจ่ายได้ จำนวน 2 ทุน คือ กองทุนเพื่อการสืบสวน สอบสวน การป้องกันและปราบปราม การกระทำความผิดทางอาญา และกองทุนจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่

4. มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

จากการติดตามมติคณะรัฐมนตรี ไตรมาสที่ 1 (เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2568) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ไม่พบมติที่เกี่ยวข้องกับทุนหมุนเวียน

5. ข้อเสนอแนะและข้อสังเกต

1. การจัดตั้งทุนหมุนเวียนเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการของรัฐในด้านต่าง ๆ ได้อย่างคล่องตัว และสะดวก แต่การจัดตั้งทุนหมุนเวียนจำเป็นต้องคำนึงถึงภาระงบประมาณในปัจจุบันและในอนาคต ทั้งนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพการบริหารงานของส่วนราชการที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องจัดตั้งทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของรัฐ นอกจากนี้ ทุนหมุนเวียนที่ดำเนินงานในปัจจุบันควรกำหนดแนวทางเชิงรุกในการปรับปรุงโครงสร้างรายรับ-รายจ่าย และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินทรัพย์ เพื่อลดระดับการพึ่งพิงงบประมาณแผ่นดินและสร้างความมั่นคงทางการเงินอย่างยั่งยืนในอนาคต

2. กองทุนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ควรให้ความสำคัญกับการบูรณาการ ในการทำงานให้เกิดความเชื่อมต่อตามห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain : ต้นน้ำ - กลางน้ำ - ปลายน้ำ) สามารถบูรณาการ กันได้ทั้งฐานข้อมูลและการดำเนินงาน นอกจากนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีหน่วยงานกลาง และระบบฐานข้อมูล ทุนหมุนเวียนให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างเป็นระบบและครอบคลุมทุกมิติการดำเนินงาน

3. คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน (คทบ.) ควรพิจารณาดำเนินการศึกษา และ ประเมินความยั่งยืนทางการเงินระยะยาวของทุนหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพัน เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการพิจารณาปรับโครงสร้างผลประโยชน์ หรืออัตราเงินสมทบ เพื่อสร้างความยั่งยืนทางการเงินของทุนหมุนเวียนเพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมต่อไป

4. ควรมีระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนที่เป็นเครื่องมือในการกระตุ้น การขับเคลื่อนที่จะช่วยสนับสนุนในการปรับโครงสร้างและขับเคลื่อนเศรษฐกิจการลงทุนทั้งในระดับชุมชนและ ระดับประเทศ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นรูปธรรมเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและประเทศอย่างแท้จริง โดยเฉพาะการเร่งรัดให้ทุนหมุนเวียนรายงานผลผ่านระบบ NBMS ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ทุกกองทุน และเร่งรัด การพิจารณาสถานะการยุบ/รวมกองทุนที่อยู่ระหว่างดำเนินการ

5. ทุนหมุนเวียนเคราะห์และสวัสดิการสังคมควรทบทวนสัดส่วนการลงทุนทุก 1 - 3 ปี เพื่อให้ สอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจและอัตราเงินเฟ้อ โดยเน้นการกระจายความเสี่ยงไปในสินทรัพย์ ที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าเงินเฟ้อในระยะยาว

6. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการศึกษาแนวทางการเตรียมความพร้อมรองรับกับภาวะสังคมผู้สูงอายุ โดยเฉพาะทุนหมุนเวียนกลุ่มสวัสดิการควรมีการวิเคราะห์ความยั่งยืนทางการเงิน เพื่อให้ทราบภาระผูกพันในอนาคต พร้อมกำหนดระดับความเพียงพอของเงินกองทุนให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน หากลดต่ำกว่าระดับที่กำหนดต้องจัดทำรายงานการประเมินหนี้สิน ผลประโยชน์พนักงานหรือสมาชิกตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย เพื่อตรวจสอบความเพียงพอของเงินที่มีอยู่ในปัจจุบันร่วมกับผลตอบแทนที่จะเกิดขึ้นในอนาคตกับภาระการจ่ายเงินสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์ให้แก่สมาชิกตามข้อผูกพัน นำไปสู่การกำหนดแนวทางปรับปรุงโครงสร้างผลประโยชน์หรืออัตราสมทบให้สมดุลและเหมาะสม ควบคู่กับการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินให้สอดคล้องกัน โดยเน้นการลงทุนในสินทรัพย์ที่สร้างผลตอบแทนอย่างสม่ำเสมอและมีระยะเวลาที่สอดคล้องกับกระแสเงินสดจ่ายคืนสมาชิก เพื่อลดความผันผวนของส่วนทุนและรักษาเสถียรภาพทางการเงินในระยะยาว
